

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.011.01.2021

Pan Krzysztof Gaworski
Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu
ul. Nysy Łużyckiej 42, 45-035 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/082 Dochodzenie należności z tytułu kar administracyjnych nakładanych przez organy administracji publicznej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu ¹ , ul. Nysy Łużyckiej 42, 45 -035 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Gaworski, Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu od 1 marca 2003 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Rozwiązania organizacyjne i obsługa administracyjnych kar pieniężnych 2. Działania poprzedzające wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zmierzające do zastosowania środka egzekucyjnego
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (II kwartał) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Marcin Blajda, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/51/2021 z 28 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: WIOŚ lub Inspektorat.

² Dalej: Inspektor.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Przyjęte w kontrolowanej jednostce rozwiązania organizacyjne zapewniły skuteczną obsługę należności wynikających z administracyjnych kar pieniężnych. Zadania w tym zakresie realizowali pracownicy Wydziału Budżetu i Finansów, a począwszy od II kwartału 2019 r. – również nowopowstałego Wydziału Prawnego. Podjęte działania informacyjne doprowadziły do dobrowolnej wpłaty⁵ kwoty 83 tys. zł, co stanowiło 12,5% uzyskanych dochodów z tytułu nałożonych kar pieniężnych (wynoszących 663,2 tys. zł). Niezwłocznie realizowano działania dyscyplinujące, gdyż prawie wszystkie (98%) upomnienia wystawiano w terminie poniżej 70 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa. Utworzenie Wydziału Prawnego pomimo tego że, w początkowym etapie miało negatywny wpływ na terminowość wystawiania tytułów wykonawczych, to ostatecznie przyczyniło się do znacznego skrócenia terminów ich wystawiania oraz przekazywania wnoszonych odwołań do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Spośród 34 tytułów wykonawczych objętych badaniem kontrolnym, 16 z nich (47%) wystawiono po upływie 90 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa, przy czym w 10 przypadkach tytuły wykonawcze wystawił Wydział Budżetu i Finansów w okresie od 12 do 24 kwietnia 2019 r., tj. w czasie kiedy w Wydziale Prawnym nie było jeszcze zatrudnionych pracowników. Termin przekazywania odwołań od decyzji wydanych przez Inspektora w I instancji w przypadku przygotowywania akt spraw przez Wydział Prawny wynosił od 8 do 11 dni od dnia, w którym do Inspektoratu wpłynęło odwołanie, a w przypadku ich przygotowywania przez Wydział Inspekcji kształtował się on w przedziale od 11 do 127 dni. Stwierdzono również przypadki nieprzestrzegania wewnętrznych regulacji w zakresie terminowości przekazywania do Wydziału Budżetu i Finansów prawomocnych decyzji Inspektora lub organu odwoławczego. Uniemożliwiało to, niezwłoczne podejmowanie działań informujących lub dyscyplinujących po dacie powstania zaległości w uiszczeniu należności z tytułu administracyjnych kar pieniężnych.

Na 30 czerwca 2021 r. zaległości z tytułu administracyjnych kar pieniężnych wynosiły 267,5 tys. zł, z których 104,5 tys. zł nie było objętych tytułami wykonawczymi z przyczyn niezależnych od Inspektoratu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Rozwiązania organizacyjne i obsługa administracyjnych kar pieniężnych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym⁷ Inspektoratu za realizację zadań związanych z obsługą administracyjnych kar pieniężnych odpowiedzialny był Wydział Prawny oraz Wydział Budżetu i Finansów⁸. Od 1 marca 2019 r. prowadzenie postępowań w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze pieniężnym lub niepieniężnym oraz spraw z zakresu

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Bez wszczynania postępowania egzekucyjnego.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa regulaminy organizacyjne wprowadzone zarządzeniami Inspektora: nr 13/2011 z 30 sierpnia 2011 r. (zmienione zarządzeniem nr 9/2012 z 10 maja 2012 r.) oraz nr 5/2019 z 1 marca 2019 r.

⁸ Wydział Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności Pieniężnych na mocy regulaminu organizacyjnego obowiązującego do 1 marca 2019 r.; dalej: WBF.

umarzania, odraczania terminów płatności lub rozkładania na raty kar pieniężnych należało do zadań Wydziału Prawnego⁹, przy czym pracownicy tego Wydziału byli zatrudniani począwszy od 1 czerwca 2019 r. Ewidencją księgową oraz redystrybucją wpływów z tytułu kar pieniężnych zajmował się WBF w całym okresie objętym kontrolą.

W sprawie organizacji pracy Wydziału Prawnego Inspektor wyjaśnił, że możliwość powołania Wydziału Prawnego w WIOŚ powstała z dniem 1 stycznia 2019 r. tj. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁰ (...). Nigdy wcześniej w Inspektoracie nie funkcjonował tego rodzaju Wydział, stąd Inspektorat nie posiadał zasobów kadrowych o odpowiednim wykształceniu kierunkowym i umiejętnościach. Nie dysponował również odpowiednim sprzętem ani pomieszczeniami, które były niezbędne dla zapewnienia podstawowych warunków pracy pracownikom tego Wydziału. (...) Jego powołanie wiązało się z koniecznością podjęcia działań mających na celu zbudowanie od podstaw nowej struktury oraz skompletowanie wykwalifikowanego zespołu. Sprecyzowanie zadań Wydziału pozwoliło natomiast zidentyfikować potrzeby kadrowe i ustalić wymagania organizacyjno-techniczne. W ramach posiadanych zasobów kadrowych wyłoniono dwie osoby, które stanowiły zaczątek Wydziału. Pierwszą z nich była obsługująca dotychczas jednostkę Radczyny Prawna, która w zakresie swoich obowiązków posiadała również nadzór nad egzekucją administracyjną. Powierzono jej czynności związane z organizacją Wydziału oraz zidentyfikowaniem potrzeb osobowych. Druga osoba, która legitymowała się wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi dla Wydziału Prawnego, zobowiązana była, pomimo próśb Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o przesunięcie pracownika, zachować pełny, trzymiesięczny okres wypowiedzenia u dotychczasowego pracodawcy, którym stał się dla niej na mocy reformy IOŚ od 1 stycznia 2019 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W rezultacie, zatrudnienie w Wydziale prawnym mogło i nastąpiło 1 czerwca 2019 r. Niezwłocznie po utworzeniu Wydziału Prawnego i określeniu wymaganych kwalifikacji, przystąpiono 9 kwietnia 2019 r. do rozpisania naboru na dalszych pracowników tego Wydziału. Osoby wyłonione z naboru rozpoczęły zatrudnienie w WIOŚ z dniem 1 lipca 2019 r. jednakże w prowizorycznych warunkach (sala narad), albowiem wszystkie pomieszczenia Inspektoratu były zajmowane przez pracowników innych Wydziałów. Ociążenie lokalowe w Inspektoracie nastąpiło dopiero z końcem lipca 2019 r. tj. z chwilą uzyskania nowych pomieszczeń w ramach umowy użyczenia z Urzędem Wojewódzkim. W tym okresie do czasu osiągnięcia pełnej możliwości realizacji zadań przez Wydział Prawny wsparcia i pomocy udzielił Wydział Budżetu i Finansów.

(akta kontroli str. 4-27, 187-202, 349-356)

W zakresach obowiązków sześciu¹¹ pracowników Wydziału Prawnego oraz trzech¹² pracowników WBF zostały określone zadania dotyczące odpowiednio egzekucji administracyjnej należności pieniężnych oraz ich ewidencjonowania i redystrybucji wynikające z postanowień regulaminu organizacyjnego WIOŚ. Naczelnik Wydziału Prawnego oraz Główna Księgowa, zgodnie z zakresami swoich obowiązków, pełnili nadzór nad prawidłową realizacją zadań merytorycznych wynikających z tego regulaminu oraz z zakresów czynności podległych pracownikom.

(akta kontroli str. 187-220)

⁹ Poprzednio do zadań WBF.

¹⁰ Dz. U. poz. 1479.

¹¹ Na dzień zakończenia czynności kontrolnych (tj. 22 lipca 2021 r.) zatrudnionych było pięciu pracowników.

¹² Na dzień zakończenia czynności kontrolnych zatrudniony był jeden pracownik.

W sprawie objęcia kontrolą zarządczą zadań związanych z obsługą administracyjnych kar pieniężnych Inspektor wyjaśnił, że (...) kontrola zarządcza, wynikająca z ustawy [z dnia 27 sierpnia 2009 r.] o finansach publicznych¹³, dla zachowania standardów przedstawionych w pięciu grupach odpowiadających poszczególnym elementom kontroli zarządczej, obejmuje działalność całej jednostki, w tym również obsługę administracyjnych kar pieniężnych. W pierwszej grupie „Środowisko wewnętrzne”, „Kompetencje zawodowe” pracownicy WIOŚ, w tym obsługujący administracyjne kary pieniężne, są zobowiązani do ciągłego podnoszenia poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia w celu skutecznego i efektywnego wypełniania powierzonych obowiązków. Kolejny obszar grupy „Środowisko wewnętrzne” – to „Struktura organizacyjna i delegowanie uprawnień”, czyli zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników dostosowany do wagi podejmowanych decyzji i ryzyka z nimi związanego, precyzyjnie określony w indywidualnych zakresach czynności potwierdzonych podpisem pracownika. Druga grupa standardów kontroli zarządczej to „Cele i zarządzanie ryzykiem”, której również podlega m.in. obsługa administracyjnych kar pieniężnych. Realizacja tych zadań i proces osiągnięcia celów podlega bieżącemu monitorowaniu, a wyniki ich realizacji dokumentowane są w kwartalnych informacjach dot. wykonania budżetu przedkładanych Wojewodzie Opolskiemu, w sprawozdaniach półrocznych i rocznych OŚ-2b z działalności kontrolnej wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, w rocznych informacjach z działalności Inspektoratu przedkładanych Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Ocena realizacji celów i zadań, w tym obsługa administracyjnych kar pieniężnych pod kątem oszczędności, efektywności i skuteczności przeprowadzana jest na bieżąco przez bezpośrednich przełożonych, radcę prawnego oraz podczas zebrań kadry kierowniczej (...). Reasumując, kontrola zarządcza w Inspektoracie obejmuje całokształt działalności zgodnie ze wskazanymi wyżej standardami, jest określoną formą zarządzania, która zobowiązuje do dokumentowania istotnych ryzyk, które mogą mniej lub bardziej zagrozić w realizacji zadań i celów, w tym – w zakresie obsługi administracyjnych kar pieniężnych. Przytoczone standardy w istotnym stopniu przeciwdziałają zagrożeniom wewnętrznym i zewnętrznym dla spełnienia misji, oraz realizacji celów i zadań.

(akta kontroli str. 344-348)

1.2. W okresie objętym kontrolą zasady obiegu dokumentów, w tym związanych z naliczeniem kar pieniężnych za naruszenie wymogów ochrony środowiska, zostały uregulowane zarządzeniami¹⁴ Inspektora. Zgodnie z ich zapisami pracownicy Inspektoratu byli zobowiązani do przekazywania WBF jednego egzemplarza decyzji nakładającej karę pieniężną niezwłocznie po dniu, w którym stała się ona ostateczna. Brak odnotowania zapłaty stanowić miał natomiast podstawę do przekazania akt sprawy do Wydziału Prawnego w celu windykacji należności i odsetek za nieterminową zapłatę. Określono również ogólne zasady obiegu dowodów księgowych¹⁵, polegające na tym, że m.in. własne dowody księgowe po ich wystawieniu powinny być niezwłocznie kierowane w obieg, a arbitralne terminy płatności powinny być bezwzględnie przestrzegane. Ponadto zarządzeniami¹⁶ Inspektor wprowadził instrukcję polityki (zasad) rachunkowości, w której

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

¹⁴ Nr 4/2018 z 30 stycznia 2018 r. oraz Nr 12/2019 z 3 czerwca 2019 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji w sprawie zakładowego planu kont oraz instrukcji w sprawie obiegu i kontroli dowodów księgowych w Opolskim Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska.

¹⁵ Dowodem księgowym określa się dokumenty stwierdzające dokonanie lub rozpoczęcie operacji gospodarczej lub finansowej podlegającej ewidencji.

¹⁶ Zarządzenia: nr 5/2018 z 30 stycznia 2018 r., nr 8/2019 z 30 kwietnia 2019 r. oraz nr 9/2021 z 29 marca 2021 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji zasad (polityki) rachunkowości oraz procedur kontroli finansowej związanej z zapotrzebowaniem, gromadzeniem i rozdysponowaniem środków budżetowych oraz gospodarowania mieniem.

przewidziano wyjątek¹⁷ od zasady ujmowania zdarzeń gospodarczych w okresach sprawozdawczych, w których wystąpiły.

(akta kontroli str. 44, 59, 65, 123-124, 132, 142, 151)

W przyjętych rozwiązaniach organizacyjnych Inspektoratu nie doprecyzowano okoliczności podejmowania działań informacyjnych oraz dyscyplinujących wobec dłużnika i nie określono terminów ich realizacji. Jednak funkcjonujący system kontroli zarządczej umożliwiał ich podejmowanie bez zbędnej zwłoki.

W sprawie realizacji takich działań Inspektor wyjaśnił, że *takie działania wobec zobowiązanego podejmowane są przez pracownika WBF niezwłocznie i na bieżąco. W tym celu prowadzony jest rejestr kar z oznaczeniem m.in. numeru decyzji, dłużnika i terminu płatności kary. Pracownik przed wystawieniem upomnienia przeprowadza rozmowę telefoniczną z dłużnikiem w celu ustalenia dobrowolnej wpłaty. Jeżeli dłużnik nie potwierdzi dobrowolnej wpłaty, wystawiane jest upomnienie, a następnie przekazywane do Wydziału Prawnego w celu egzekucji (...) Wszczęcie dochodzenia należności na drodze postępowania egzekucyjnego jest wynikiem systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych. Prowadzona ewidencja księgowa pozwala na bieżące monitorowanie stanu należności do momentu całkowitej spłaty zadłużenia. Do czasu zmiany regulaminu organizacyjnego w WBF prowadzony był rejestr tytułów wykonawczych, pozwalający na terminowe zainicjowanie postępowania egzekucyjnego. Poczynając od daty organizacyjnego wyodrębnienia Wydziału Prawnego w Inspektoracie i przejęcia przez ten Wydział czynności związanych z dochodzeniem należności na drodze postępowania egzekucyjnego wprowadzony został Rejestr spraw egzekucyjnych oraz zgłoszonych wierzytelności w postępowaniu upadłościowym/likwidacyjnym z oznaczeniem m.in. decyzji będącej podstawą wymierzenia kary administracyjnej, daty doręczenia upomnienia, numeru tytułu wykonawczego, danych organu egzekucyjnego oraz pozostałych informacji pozwalających na terminowe zainicjowanie postępowania egzekucyjnego i bieżące monitorowanie jej stanu do momentu całkowitej spłaty zadłużenia. W celu sprawnego przypisywania numerów i wystawiania kolejnych tytułów wykonawczych przez poszczególnych pracowników Wydziału wprowadzony został Rejestr Tytułów Wykonawczych.*

(akta kontroli str. 344-348)

1.3. W okresie objętym kontrolą Inspektor nałożył¹⁸ kary pieniężne za przekroczenia ustalonych warunków korzystania ze środowiska w łącznej kwocie wynoszącej 9 927,1 tys. zł, na podstawie 371 prawomocnych decyzji¹⁹, w tym 227 (na kwotę 725,1 tys. zł) w 2018 r., 82 (na kwotę 477,6 tys. zł) w 2019 r., 30 (na kwotę 342,3 tys. zł) w 2020 r. oraz 32 (na kwotę 8 382,1 tys. zł) w 2021 r.²⁰. Z tego tytułu uzyskano wpływy²¹ w łącznej kwocie wynoszącej 663,2 tys. zł²², a organy egzekucyjne wyegzekwowały łącznie 102,7 tys. zł zaległych administracyjnych kar pieniężnych na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych w WIOŚ. Łączna kwota niewyegzekwowanych (wymagalnych) kar na koniec lat 2018-2020 wyniosła odpowiednio: 188,6 tys. zł, 175,1 tys. zł, 256,5 tys. zł oraz 267,5 tys. zł na 30 czerwca 2021 r., przy czym zaległości w kwocie 127 tys. zł dotyczyły kar

¹⁷ W przypadku gdy dowód księgowy został otrzymany z opóźnieniem, to ujmuje się go w księgach rachunkowych w dacie wpływu do WBF.

¹⁸ Dane w tym zakresie zostały wykazane m.in. w formularzach OŚ-2b Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska za lata 2018-2020.

¹⁹ Decyzje, które niezależnie od daty wydania uzyskały klauzulę ostateczności (prawomocności) w danym roku sprawozdawczym.

²⁰ Do 30 czerwca 2021 r.

²¹ Kary, które w okresie sprawozdawczym faktycznie wpłynęły na konto WIOŚ, w tym także z tytułu konsekwencji wynikających z instytucji odraczania kar bądź rozkładania ich na rat.

²² W tym 192,8 tys. zł w 2018 r., 153,4 tys. zł w 2019 r., 100,8 tys. zł w 2020 r. oraz 216,2 tys. zł do 7 lipca 2021 r.

administracyjnych nałożonych do 31 grudnia 2017 r. i wszystkie zostały objęte tytułami wykonawczymi. Dwie kary na łączną kwotę 100,5 tys. zł, wobec których nie wystawiono tytułu wykonawczego, Inspektorat zgłosił jako wierzytelność w postępowaniu upadłościowym na podstawie art. 236 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe²³, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

Spadek liczby wydanych decyzji wynikał z uchylecia²⁴ art. 200 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach²⁵, na podstawie którego brak terminowego złożenia sprawozdania, o którym mowa w art. 76 tej ustawy, uprawniał do wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 500 zł.

(akta kontroli str. 225, 244, 261, 279, 284-288, 292, 299, 307, 315-316321-325)

1.4. Zdarzenia gospodarcze związane z zapłatą²⁶ 10 kar pieniężnych²⁷ w łącznej kwocie wynoszącej 175,7 tys. zł, które zostały nałożone i uregulowane w okresie objętym kontrolą, były ewidencjonowane w księgach rachunkowych Inspektoratu w dacie ich wystąpienia²⁸. Tym samym zostały one ujęte we właściwych okresach sprawozdawczych.

(akta kontroli str. 441, 443-453)

1.5. W okresie objętym kontrolą do Inspektoratu złożono łącznie 80 odwołań od decyzji nakładających kary pieniężne w łącznej kwocie wynoszącej 6 710,3 tys. zł, w tym 26 (na kwotę 633,5 tys. zł) w 2018 r., 20 (na kwotę 3 024 tys. zł) w 2019 r., 25 (na kwotę 2 897,8 tys. zł) w 2020 r. oraz 9 (na kwotę 155 tys. zł) do 30 czerwca 2021 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie²⁹ w wyniku przeprowadzonych postępowań³⁰, zgodnie z art. 138 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³¹: a/ utrzymał w mocy 20 decyzji na łączną kwotę 120,2 tys. zł, b/ uchylił 5 decyzji (na łączną kwotę 1 042,2 tys. zł) w całości albo w części i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy, c/ uchylając 13 decyzji (na łączną kwotę 101,5 tys. zł) umorzył postępowanie w I instancji w całości albo w części. Żadne z prowadzonych postępowań odwoławczych nie zostało umorzone. Do Inspektoratu nie złożono żadnego wniosku o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji lub wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji. Skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie złożono w przypadku dwóch decyzji (na kwotę 35 tys. zł), które nie zostały rozstrzygnięte do czasu zakończenia kontroli.

(akta kontroli str. 275-276)

1.6. Badaniem terminowości przekazywania GIOŚ odwołań wraz z aktami sprawy objęto 20³² decyzji nakładających kary pieniężne w łącznej kwocie 6 197,7 tys. zł, spośród 80 opisanych w pkt 1.5 wystąpienia pokontrolnego. W wyniku tego badania stwierdzono, że w siedmiu przypadkach przesłanie odwołania nastąpiło przed upływem 7 dni od dnia, w którym Inspektorat otrzymał odwołanie, przy czym

²³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1228, ze zm.

²⁴ Art. 200 został uchylony przez art. 108 pkt 25 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1893, ze zm.).

²⁵ Dz. U. 2021 r. poz. 779, ze zm.

²⁶ Również po upływie terminu płatności.

²⁷ O najwyższych wartościach.

²⁸ Decyzje wymierzające kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska ewidencjonowano m.in. na koncie 853 *Fundusze celowe* w dacie, w którym stały się ostateczne, a zapłatę na koncie 130 *Rachunek bieżący jednostki* lub na koncie 139 *Inne rachunki bankowe* w dniu wpływu środków na rachunek bankowy Inspektoratu.

²⁹ Dalej: organ odwoławczy lub GIOŚ.

³⁰ Zakończonych do 30 czerwca 2021 r.

³¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735.

³² Po pięć decyzji wymierzających najwyższe kary pieniężne z każdego roku okresu objętego kontrolą.

w jednym przypadku³³ strona wniosła odwołanie po upływie terminu na jego złożenie³⁴. W pozostałych 13 przypadkach odwołania przekazano po upływie tego terminu, co stanowiło nieprawidłowość opisaną w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 335)

1.7. W Inspektoracie monitorowano terminowość zapłaty zaległych kar administracyjnych oraz podejmowano działania mające na celu ich wyegzekwowanie. W okresie objętym kontrolą przedawniło się łącznie 46,2 tys. zł z tytułu nałożonych kar pieniężnych, w tym 7,5 tys. zł z tytułu trzech kar, których termin płatności upływał w latach 2014-2015³⁵. Należności z tego tytułu zostały odpisane w okresie sprawozdawczym ich wystąpienia.

W przypadku dwóch decyzji z 2014 r.³⁶ oraz jednej decyzji z 2015 r.³⁷ nakładających kary pieniężne odpowiednio w łącznej kwocie 5,5 tys. zł oraz 2 tys. zł, Inspektorat wystawił upomnienia (po 12 dniach³⁸ oraz po 3 dniach³⁹ od terminu płatności) oraz tytuły wykonawcze (po 30 dniach⁴⁰ oraz po 68 dniach⁴¹), które następnie skierowano do organów egzekucyjnych. Kolejne czynności podejmowane w celu egzekucji zaległych należności polegały na skierowaniu m.in.: a/ monitu do organu egzekucyjnego dotyczącego przebiegu postępowania⁴² (w czerwcu 2015 r.), b/ wniosku do Sądu Rejonowego o nakazanie wyjawienia majątku dłużnika (we wrześniu 2016 r.), c/ wniosków do organu egzekucyjnego o udzielenie informacji o zastosowanych środkach egzekucyjnych przerywających bieg terminu przedawnienia (w okresie od sierpnia do listopada 2019 r.), d/ zgłoszenia wierzytelności likwidatorowi podmiotu (we wrześniu 2019 r.) oraz e/ wydaniu decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej (w grudniu 2019 r.). Ostatecznie w lipcu 2020 r. oraz w maju 2021 r. stwierdzono wygaśnięcie⁴³ ww. decyzji oraz poinformowano⁴⁴ likwidatora podmiotu o przedawnieniu należności. Wobec podmiotów zobowiązanych do zapłaty ww. kar pieniężnych nie podejmowano działań informacyjnych w okresie krótszym niż sześć miesięcy przed upływem terminu przedawnienia.

(akta kontroli str. 280-282)

1.8. W latach 2018-2020 w Inspektoracie, na podstawie wniosków złożonych przez strony postępowań, poza decyzjami opisanymi w pkt 1.3 wystąpienia pokontrolnego, wydano na podstawie art. 9ze ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴⁵ oraz na podstawie art. 316 oraz art. 319 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁴⁶ odpowiednio po 12 decyzji zawieszających kary pieniężne w łącznej kwocie wynoszącej 567,9 tys. zł oraz rozliczających (zmniejszających) takie kary w łącznej kwocie wynoszącej 496,9 tys. zł. Ponadto Inspektor jedną decyzją⁴⁷ umorzył uprzednio zawieszoną karę

³³ Decyzja WI.7062.2.132.2018.EL z 10 lipca 2018 r.

³⁴ Odwołanie wniesiono 2 sierpnia 2018 r., a termin na jego złożenie upływał 30 lipca 2018 r.

³⁵ Pozostała kwota 38,7 tys. zł dotyczyła kar pieniężnych wynikających z czterech decyzji, których termin płatności upłynął w latach 2011-2012.

³⁶ WI.7062.7.4.2013.2014.UW z 13 maja 2014 r. oraz WI.7062.5.2013.2014.UW z 12 maja 2014 r.

³⁷ WI.7062.7.25.2014.UW z 19 marca 2015 r.

³⁸ Upomnienie wystawiono 13 sierpnia 2014 r., a termin płatności przypadał na 1 sierpnia 2014 r.

³⁹ Upomnienie wystawiono 22 czerwca 2015 r., a termin płatności przypadał na 19 czerwca 2015 r.

⁴⁰ Tytuł wykonawczy wystawiono 1 września 2014 r.

⁴¹ Tytuł wykonawczy wystawiono 27 sierpnia 2015 r.

⁴² W przypadku dwóch decyzji z 2014 r.

⁴³ 13 lipca 2020 r. oraz 21 maja 2021 r.

⁴⁴ 24 lipca 2020 r. oraz 29 maja 2021 r.

⁴⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 888.

⁴⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, ze zm.

⁴⁷ Nr WI.7062.11.5.2017.UW z 25 sierpnia 2020 r.

pieniężną w wysokości 190,5 tys. zł oraz dwiema decyzjami⁴⁸ odroczył termin płatności kar pieniężnych na łączną kwotę 54,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 545, 581)

1.9. Badaniem prawidłowości prowadzenia postępowań w sprawie udzielenia ulg w spłacie kar pieniężnych objęto wszystkie przypadki wydanych decyzji opisanych w pkt 1.8 wystąpienia pokontrolnego. W wyniku tego badania stwierdzono, że Inspektor stosując jednolite zasady w przypadku każdej z tych decyzji stwierdził podjęcie lub zakończenie działań naprawczych zmierzających do usunięcia przyczyny nałożenia kary. Tym samym zweryfikowane przesłanki do zawieszenia, zmniejszenia, umorzenia, jak też odroczenia terminu płatności kary pieniężnej uzasadniały podjęte rozstrzygnięcie.

(akta kontroli str. 545-622)

1.10. Zdarzenia gospodarcze związane z wyksięgowaniem: 1/ 12 decyzji rozliczających (zmniejszających) kary pieniężne w łącznej kwocie 496,9 tys. zł, 2/ jednej decyzji umarzającej karę w wysokości 190,5 tys. zł oraz 3/ dwóch decyzji odraczających termin płatności kar na łączną kwotę 54,9 tys. zł były ewidencjonowane w księgach rachunkowych Inspektoratu w dacie ich wystąpienia. Tym samym zostały ujęte we właściwych okresach sprawozdawczych.

(akta kontroli str. 479-492, 581-622)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku 13 decyzji opisanych w pkt 1.6 wystąpienia pokontrolnego, Inspektorat przekazał GIOŚ odwołania wraz z aktami sprawy po upływie 7 dni od dnia, w którym otrzymano odwołania. Zgodnie z art. 133 Kodeksu postępowania administracyjnego organ administracji publicznej, który wydał decyzję, obowiązany jest przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie, jeżeli w tym terminie nie wydał nowej decyzji w myśl art. 132 ww. ustawy.

Odwołania od decyzji wraz z aktami spraw: znak WI.7062.2.214.2018.ZK, znak WI.7062.2.145.2018.ZK, znak WI.7062.2.5.2019.DN, znak WI.7061.1.3.2019.ST, znak WI.7062.2.4.2019.DN, znak WI.7062.2.229.2018.DN, znak WI.7062.2.2.2019.DN, znak WI.7062.2.2.2019.DN oraz znak WI.7062.2.14.2019.DN zostały przekazane organowi odwoławczemu po upływie odpowiednio: 54, 11, 69, 35, 19, 88, 41, 69 oraz 127 dni od dnia, w którym Inspektorat otrzymał odwołanie. Odwołania wraz z aktami sprawy od decyzji: znak WP.7062.4.2019.AW, znak WP.7062.2.12.2020.KL, znak WP.7062.2.28.2020.MG oraz znak WP.7062.2.26.2020.MG zostały przekazane organowi odwoławczemu po upływie od 8 do 11 dni od dnia, w którym Inspektorat otrzymał odwołanie.

(akta kontroli str. 335)

Naczelnik Wydziału Inspekcji wyjaśniła, że *Opóźnienia w przekazaniu odwołań od decyzji nakładających administracyjne kary pieniężne do GIOŚ spowodowane były głównie obciążeniem obowiązkami nałożonymi na inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska, przy jednocześnie małej liczbie inspektorów (...). Należy zaznaczyć, iż w wyniku reformy Inspektorat w Opolu zatrudnił 25 pracowników, co spowodowało dodatkowe obciążenie inspektorów, którzy musieli częściowo wziąć na siebie ciężar wdrażania nowozatrudnionych w obowiązki inspekcyjne (...) Również reorganizacja inspektoratu – konieczność pozyskania nowych pomieszczeń, przenoszenia ludzi i dokumentacji, organizacji nowych stanowisk pracy, mogły spowodować opóźnienia*

⁴⁸ Nr WI.7061.4.1.2016.KM z 25 września 2018 r. oraz WI.7061.1.5.2019.AW z 10 grudnia 2020 r.

w przekazywaniu odwołań (które ponadto wymagają dogłębnej i szerokiej analizy zebranych dokumentów w sprawie), do GIOŚ.

(akta kontroli str. 336-337)

Naczelnik Wydziału Prawnego wyjaśniła, że Na opóźnienia w przekazaniu odwołań w ww. sprawach bezpośredni wpływ miał ich skomplikowany charakter oraz ograniczenia związane z ogłoszeniem w marcu 2020 r. w Polsce stanu epidemii (...). Z uwagi na skomplikowany charakter ww. spraw sformułowanie stanowiska organu I instancji kwestionującego podniesione zarzuty strony wymagało większego niż zwykle nakładu czasu pracy i zaangażowania pracowników, co bezpośrednio wpłynęło na terminowość przekazania odwołań. Niezależnie, realizując wytyczne mające na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-Cov-2 w Inspektoracie podjęto działania mające na celu ograniczenie bezpośrednich kontaktów pomiędzy pracownikami Inspektoratu, oraz pomiędzy pracownikami i innymi podmiotami, w tym, placówką Poczty Polskiej. Istotne ograniczenia w przyjmowaniu przesyłek poleconych wprowadzone zostały również na Poczcie Polskiej, co w rezultacie często skutkowało ograniczeniem dostępności tej usługi np. w ostatnim ustawowo dniu do przekazania akt do GIOŚ.

(akta kontroli str. 438-440)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanej jednostce obowiązki związane z realizacją zadań w zakresie obsługi administracyjnych kar pieniężnych zostały przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym oraz pracownikom WIOŚ. Jakkolwiek w regulacjach wewnętrznych nie określono terminów na wykonanie czynności informacyjnych oraz dyscyplinujących, to jednak funkcjonujący system kontroli zarządczej umożliwiał ich niezwłoczne podejmowanie. Również na bieżąco monitorowano bieg terminu przedawnienia należności, jednak z przyczyn niezależnych od WIOŚ, trzy objęte szczegółowym badaniem kary na łączną kwotę 7,5 tys. zł uległy przedawnieniu. Przy wydawaniu decyzji w sprawie udzielenia ulg w spłacie kar pieniężnych stosowano jednolite zasady oraz każdorazowo weryfikowano przesłanki ich wydania. Prawidłowo ewidencjonowano zdarzenia gospodarcze polegające na zapłacie lub wyksięgowaniu kar pieniężnych. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieterminowego przekazywania 13 spośród 20 odwołań od decyzji wymierzających karę pieniężną objętych próbą kontrolną.

OBSZAR

2. Działania poprzedzające wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zmierzające do zastosowania środka egzekucyjnego

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą, w kontrolowanej jednostce prowadzono w formie elektronicznej ewidencję działań informacyjnych zawierającą w szczególności sposób i datę ich podjęcia oraz imię i nazwisko osoby, która zrealizowała takie działanie, co było zgodne z wymogami wynikającymi z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁴⁹, z § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych⁵⁰ oraz z § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności

⁴⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1483.

⁵⁰ Dz. U. poz. 1294.

pieniężnych⁵¹. Z zapisów tej ewidencji wynikało, że pracownicy WBF podjęli łącznie 122 działań informacyjnych, m.in. w formie rozmów telefonicznych⁵², w tym 26 w 2018 r., 61 w 2019 r., 13 w 2020 r. oraz 22 do 30 czerwca 2021 r.⁵³

Badaniem terminowości podejmowania działań informacyjnych objęto 20 przypadków zapłaty kary pieniężnej w kwocie powyżej 500 zł⁵⁴ po upływie terminu jej płatności. W wyniku tego badania stwierdzono, że takie działania przeprowadzono w siedmiu przypadkach, w tym w dwóch w dacie wpływu do WIOŚ decyzji organu odwoławczego, a w pozostałych pięciu w terminie do 5 dni od daty, kiedy kara pieniężna stała się zaległa. Wszystkie działania informacyjne objęte badaniem kontrolnym zostały ujęte w ww. ewidencji.

W wyniku podjęcia działań informacyjnych 16 ukaranych podmiotów uregulowało zaległe kary pieniężne w łącznej kwocie wynoszącej 83 tys. zł. W dwóch przypadkach objętych badaniem kontrolnym, zapłata kary pieniężnej w kwocie 25 tys. zł nastąpiła do 7 dni od daty podjęcia takich działań. W pozostałych pięciu przypadkach wystawiono na podstawie art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵⁵ upomnienia do uregulowania zaległości.

(akta kontroli str. 326-334, 343)

2.2. W okresie objętym kontrolą, spośród 371 decyzji opisanych w pkt 1.3 wystąpienia pokontrolnego 106 nie zostało zapłaconych w terminie płatności. W związku z tym, w Inspektoracie wystawiono 99⁵⁶ upomnień na łączną kwotę 388 tys. zł z tytułu zaległych kar pieniężnych, w tym 96⁵⁷ na kwotę 335 tys. zł dotyczyło kar pieniężnych, których termin płatności przypadał po 31 grudnia 2017 r. Spośród ww. upomnień 97 (98%) zostało wystawionych w terminie do 70 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa. Pozostałe dwa upomnienia zostały wystawione po upływie odpowiednio 113 dni⁵⁸ oraz 133 dni⁵⁹, przy czym w pierwszym przypadku upomnienie zostało wystawione w tym samym dniu, w którym wpłynęła do Inspektoratu od GIOŚ informacja o potwierdzeniu odbioru decyzji organu II instancji po kilkukrotnych⁶⁰ prośbach kierowanych do organu odwoławczego o przekazanie takiej informacji. Również w drugim przypadku WBF wystawił upomnienie w tym samym dniu (25 maja 2018 r.), w którym otrzymał od Wydziału Inspekcji decyzję GIOŚ, przy czym decyzja ta została przekazana do Inspektoratu 21 marca 2018 r.

Szczegółowe badanie terminowości wystawiania upomnień przeprowadzono na próbie 20 przypadków opisanej w pkt 2.1 wystąpienia pokontrolnego. W wyniku tego badania stwierdzono, że w Inspektoracie wystawiono 13 upomnień dotyczących 14 zaległych kar pieniężnych⁶¹, w tym 5 po uprzednio przeprowadzonych działaniach informacyjnych oraz 8 upomnień, które nie były poprzedzone takimi

⁵¹ Dz. U. poz. 2083.

⁵² Dominująca forma działań informacyjnych.

⁵³ Na dzień 18 czerwca 2021 r.

⁵⁴ Badaniem kontrolnym nie objęto m.in. decyzji nakładających karę pieniężną za niezłożenie w wymaganym terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 76 ustawy o odpadach.

⁵⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, ze zm.

⁵⁶ W pozostałych siedmiu przypadkach zapłata kary pieniężnej nastąpiła przed lub po podjęciu działań informacyjnych.

⁵⁷ Trzy upomnienia: nr 1/2018 i nr 2/2018 z 3 stycznia 2018 r. oraz nr 12/2018 z 1 lutego 2018 r. dotyczyły kar pieniężnych w łącznej kwocie 53 tys. zł, których termin płatności przypadał odpowiednio na 6, 20 oraz 29 grudnia 2017 r.

⁵⁸ Termin płatności upływał 10 sierpnia 2020 r., a upomnienie nr 8/2020 wystawiono 1 grudnia 2020 r.

⁵⁹ Termin płatności upływał 12 stycznia 2018 r., a upomnienie nr 22/2018 wystawiono 25 maja 2018 r.

⁶⁰ 23 października 2020 r., 10 i 19 listopada 2020 r. oraz 1 grudnia 2020 r.

⁶¹ Upomnienie nr 09/2020 z 29 grudnia 2020 r. obejmowało należności z dwóch decyzji, tj. WP.7062.10.1.2020.KL z 18 listopada 2020 r. (44 tys. zł) oraz WP.7062.10.2.2020.KL z 19 listopada 2020 r. (8,4 tys. zł).

działaniami. Upomnienia zostały wystawione przed upływem 21 dni⁶² od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działanie informacyjne, co było zgodne z wymogiem wynikającym z § 3 pkt 1 lit. b rozporządzeń w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych z 23 lipca 2020 r. oraz z 18 listopada 2020 r. Pozostałe 8 upomnień zostało wystawionych w terminie od 3 do 14 dni od daty, gdy kara stała się zaległa. Zapłata zaległych 5 kar pieniężnych, wobec których nie wystawiono upomnień nastąpiła do 8 dni od terminu ich płatności, a w jednym przypadku po 22 dniach. We wszystkich upomnieniach wskazywano łączną kwotę do zapłaty na dzień jego wystawienia, w tym kwotę odsetek oraz kosztów upomnienia.

(akta kontroli str. 283, 338-343, 360-392)

2.3. Spośród 13 upomnień opisanych w pkt 2.2 wystąpienia pokontrolnego w pięciu⁶³ przypadkach zapłata zaległej kary nastąpiła do 15 dni od daty wystawienia upomnienia, a w jednym przypadku po 58 dniach. W pozostałych sześciu przypadkach w związku z brakiem wpłat, w kontrolowanej jednostce wystawiono tytuły wykonawcze na podstawie art. 26 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W jednym przypadku dłużnik zwrócił się do WIOŚ z wnioskiem o rozłożenie zaległości na raty, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

W sprawie dokonywania oceny skuteczności działań informacyjnych i dyscyplinujących w okresie objętym kontrolą Inspektor wyjaśnił, że w WIOŚ dokonywano oceny skuteczności działań informacyjnych i dyscyplinujących przy dochodzeniu należności na bieżąco. W mojej ocenie dotychczas podejmowane działania informacyjne i dyscyplinujące były skuteczne i przyniosły oczekiwane efekty ponieważ istotna większość zobowiązanych uregulowało zaległe administracyjne kary pieniężne.

(akta kontroli str. 343, 349-351)

2.4. Badanie dotyczące naliczania i ewidencjonowania odsetek od zaległych kar administracyjnych przeprowadzono na próbie 20 przypadków opisanej w pkt 2.1 wystąpienia pokontrolnego. W wyniku tego badania stwierdzono, że WIOŚ w ramach 17 spraw wyegzekwował odsetki w łącznej kwocie wynoszącej 2,2 tys. zł, a zdarzenia gospodarcze związane z ich zapłatą były ewidencjonowane w księgach rachunkowych⁶⁴ Inspektoratu w dacie ich wystąpienia. Tym samym zostały ujęte we właściwych okresach sprawozdawczych. W pozostałych trzech przypadkach zapłata kary pieniężnej nastąpiła do 5 dni od upływu terminu płatności, a kwota odsetek w każdym z tych przypadków była mniejsza od wartości określonej w art. 54 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁶⁵.

(akta kontroli str. 442, 451-478)

2.5. W okresie objętym kontrolą, w związku z brakiem zapłaty kary pieniężnej, pomimo skierowania upomnień opisanych w pkt. 2.2 wystąpienia pokontrolnego, w Inspektoracie wystawiono 49 tytułów wykonawczych, w tym 34⁶⁶ na łączną kwotę 189,9 tys. zł dotyczyło zaległych kar pieniężnych, których termin płatności przypadał

⁶² Liczba dni pomiędzy rozmową telefoniczną a wystawieniem upomnienia wynosiła od 2 do 16.

⁶³ W dwóch przypadkach w terminie 6 dni od wystawienia upomnienia, a w pozostałych trzech w terminie 7, 12, 15 dni.

⁶⁴ Decyzje wymierzające kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska ewidencjonowano m.in. na koncie 853 Fundusze celowe w dacie, w którym stały się ostateczne, a zapłatę odsetek na koncie 139 Inne rachunki bankowe w dniu wpływu środków na rachunek bankowy Inspektoratu.

⁶⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, ze zm.

⁶⁶ Tytuły wykonawcze (10 szt.) nr: 1/2018, 4/2018, 6/2018, 1/2019, 18/2019, 19/2019, 20/2019, 21/2019, 22/2019 oraz 3/2021 dotyczyły kar pieniężnych, których termin płatności przypadał przed 1 stycznia 2018 r., a pięć tytułów wykonawczych (nr 23/2019, nr 4/2020, nr 5/2020, nr 6/2020 i nr 2/2021) było kolejnymi tytułami, o których mowa w art. 26ca ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

po 31 grudnia 2017 r. Spośród 34 tytułów wykonawczych 18 (53%) zostało wystawionych w terminie do 90 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa. Pozostałe 16 tytułów zostało wystawionych po upływie tego terminu, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego. Wszystkie tytuły wykonawcze wystawiono po uprzednim skierowaniu upomnienia do uregulowania zaległości.

Szczegółowe badanie terminowości wystawiania tytułów wykonawczych przeprowadzono na próbie 20 przypadków opisanej w pkt 2.1 wystąpienia pokontrolnego. W wyniku tego badania stwierdzono, że w Inspektoracie wystawiono siedem tytułów⁶⁷, z których trzy zostały wystawione przed upływem 21 dni⁶⁸ od dnia, w którym wystawiono upomnienie, a cztery⁶⁹ po upływie tego terminu. Spośród siedmiu tytułów objętych badaniem kontrolnym, pięć zostało wystawionych przed upływem 90 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa, a dwa⁷⁰ po upływie tego terminu. Wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego były przekazywane do organów egzekucyjnych w dniu wystawienia tytułów wykonawczych.

(akta kontroli str. 283, 338-343)

2.6. W okresie objętym kontrolą tytułami wykonawczymi nie zostało objętych łącznie 104,5 tys. zł kar administracyjnych wynikających z trzech decyzji, w tym 100 tys. zł⁷¹ kary administracyjnej wymierzonej w 2021 r. oraz 4,5 tys. zł⁷² kar pieniężnych wymierzonych w 2019 r.

W przypadku dwóch decyzji wymierzających karę w łącznej kwocie 100,5 tys. zł Sąd Rejonowy w Opolu⁷³ oraz Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie⁷⁴ orzekły o upadłości dłużników, a Inspektorat dokonał⁷⁵ zgłoszenia wierzytelności wynikających z tych decyzji w ramach prowadzonych postępowań upadłościowych.

W sprawie prowadzonego postępowania Naczelnik Wydziału Prawnego wyjaśniła, że (...) 1 lipca 2021 r. uzyskano informację od Syndyka Pana (...) że nadal trwają czynności związane z ustalaniem majątku upadłej spółki oraz przygotowywaniem projektu listy wierzytelności zgłoszonych w związku z ogłoszeniem upadłości. Syndyk potwierdził otrzymanie zgłoszenia wierzytelności z WIOŚ (...) W okresie od 21 stycznia 2019 r. do 26 stycznia 2021 r. WIOŚ co najmniej dziesięciokrotnie realizował telefoniczny kontakt z BOI Sądu Rejonowego w Krakowie w celu monitorowania stanu sprawy i uzyskania informacji o umieszczeniu wymagalnej należności wobec WIOŚ na liście wierzytelności zatwierdzonej przez sędziego komisarza. Wierzytelność została uwzględniona na liście w III kategorii zaspokojenia (...) Z informacji uzyskanej (...) wynika, że (...) zarówno lista powrotna jak i uzupełniająca nie zostały jeszcze zatwierdzone przez sędziego komisarza (...) Z uwagi na powyższe, zaległość z tytułu administracyjnej kary pieniężnej nałożonej na Spółkę nie objęto tytułem wykonawczym lecz zgłoszono jako wierzytelność w postępowaniu upadłościowym na podstawie art. 236 ustawy 2003 r. Prawo upadłościowe.

⁶⁷ Na kary administracyjne, które nie zostały zapłacone w terminie wskazanym w upomnieniu.

⁶⁸ Liczba dni pomiędzy wystawieniem upomnienia a wystawieniem tytułu wykonawczego wynosiła od 18 do 20 dni.

⁶⁹ Nr 10/2018, 4/2019, 10/2019, 1/2020.

⁷⁰ Nr 2/2019, 10/2019.

⁷¹ Decyzja WP.7062.2.38.2020.SS z 16 lutego 2021 r.

⁷² Decyzja WI.7062.15.1.2018.WW z 21 marca 2019 r. (4 tys. zł) oraz WI.7062.2.42.2018.DN z 7 grudnia 2018 r. (ostateczna od 2 stycznia 2019 r.) na kwotę 0,5 tys. zł.

⁷³ Postanowieniem z 1 marca 2021 r., sygn. V GU 336/20 Sąd Rejonowy w Opolu V Wydział Gospodarczy orzekł o upadłości (...), a postanowienie zostało ogłoszone w Monitorze Sądowym i Gospodarczym Nr 53 (6198) 18 marca 2021 r.

⁷⁴ Postanowieniem z 21 listopada 2017 r. sygn. VIII GU 106/17, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych, ogłosił upadłość dłużnika (...), a postanowienie stało się prawomocne 2 grudnia 2017 r. Ogłoszenie o upadłości zostało opublikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym 6 grudnia 2017 r. pod poz. 236.

⁷⁵ Pismem z 25 marca 2021 r. w przypadku decyzji WP.7062.2.38.2020.SS oraz pismem z 21 stycznia 2019 r. w przypadku decyzji WI.7062.2.42.2018.DN.

W przypadku zaległej kary w kwocie 4 tys. zł, Inspektorat wystawił 22 sierpnia 2019 r. upomnienie⁷⁶ oraz decyzją⁷⁷ odmówił dłużnikowi rozłożenia zaległości na raty, na którą to decyzję strona wniosła odwołanie. Ostatecznie GIOŚ 3 kwietnia 2020 r. utrzymał w mocy ww. decyzję organu I instancji, a dłużnik dobrowolnie dokonał wpłaty w kwocie 300 zł⁷⁸, a pozostałą kwotę zaległości z odsetkami uregulował w czerwcu 2020 r.

(akta kontroli str. 284, 321-325)

2.7. W okresie od marca 2020 r. do czerwca 2021 r. sześciu pracowników Wydziału Prawnego wykonywało pracę w formie zdalnej, przy czym łączny okres wykonywania pracy w takiej formie wynosił od 2 do 19 dni przez poszczególnego pracownika w tym okresie.

W sprawie zapewnienia warunków do pracy zdalnej Inspektor wyjaśnił, że wprowadzono zarządzenie nr 3/2020 z 18 marca 2020 r. w sprawie wprowadzenia działań profilaktycznych, zapobiegających rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-Cov-2 w WIOŚ. Przedmiotowym zarządzeniem wprowadzono wytyczne w sprawie wykonywania pracy zdalnej przez pracowników WIOŚ w Opolu. W celu zapewnienia ciągłości realizowania zadań przez Inspektorat (...) Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu wydawał pracownikom polecenia wykonywania pracy poza miejscem jej stałego wykonywania (polecenie pracy zdalnej). Wyznaczeni przez bezpośredniego przełożonego pracownicy otrzymywali polecenie pracy zdalnej w formie pisemnej (...) Naczelnicy komórek organizacyjnych bądź ich zastępcy zobowiązani byli do utrzymywania kontaktu z pracownikiem wykonującym pracę zdalną oraz nadzorowania efektów tej pracy (m.in. stały kontakt telefoniczny, bieżące informacje, dokumenty czy wytyczne przekazywane za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją). Zapewniono pracownikom niezbędne wyposażenie (...). W okresie (2020 – II kwartał 2021) nie zgłoszono trudności w wykonywaniu zadań w formie pracy zdalnej. Nie odnotowano również awarii sprzętu służbowego oraz poważnych problemów technicznych (...) Aby zminimalizować ryzyko zakażenia związanego ze stanem epidemii, które w konsekwencji mogłoby powodować zwiększenie absencji wpływającej na terminową realizację zadań w zakresie obsługi administracyjnych kar pieniężnych, wprowadzono naprzemienny system wykonywania obowiązków przez pracowników w formie pracy zdalnej oraz w siedzibie Inspektoratu. Tego rodzaju działania pozwoliły ograniczyć liczbę pracowników spotykających się w jednym miejscu pracy.

(akta kontroli str. 349-359)

2.8. W sprawie wprowadzonych mechanizmów nadzoru nad pracą zdalną Inspektor wyjaśnił, że zadania realizowane przez poszczególnych pracowników skierowanych na pracę zdalną były na bieżąco kontrolowane i rozliczane przez przełożonego (przekazywanie informacji w formie telefonicznej, mailowej, za pośrednictwem dostępnych systemów teleinformatycznych). Pracownicy nie byli zobowiązani do prowadzenia ewidencji wykonywanych czynności sensu stricto lecz każdorazowo ustalano zakres zadań do wykonania z uwzględnieniem organizacji pracy umożliwiającej pełne wykorzystanie czasu pracy oraz właściwego użytkowania udostępnionych pracownikowi narzędzi pracy. Powyższe pozwoliło na prawidłową obsługę administracyjnych kar pieniężnych, jak i skuteczne monitorowanie terminów zapłaty czy terminów przedawnienia.

(akta kontroli str. 349-356)

⁷⁶ Nr 55/2019.

⁷⁷ WP.7062.2.2019.AW z 17 stycznia 2020 r.

⁷⁸ 28 kwietnia 2020 r.

2.9. Badaniem współpracy Inspektoratu z organami egzekucyjnymi, o której mowa w art. 7a⁷⁹ ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, objęto cztery przypadki, w których wystąpiły po 20 lutym 2021 r. zdarzenia wpływające na przebieg postępowania egzekucyjnego, o których mowa w art. 32aa ww. ustawy. W wyniku tego badania stwierdzono, że Inspektorat poinformował⁸⁰ organ egzekucyjny o terminie⁸¹ przedawnienia należności w części dotyczącej odpowiedzialności osoby fizycznej z tytułu kary pieniężnej wymierzonej (...) spółce z o.o. oraz w tym samym dniu⁸², w którym jednocześnie wszczął oraz zakończył postępowanie w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia ostatecznej decyzji WIOŚ w ww. zakresie, zawiadomił organ egzekucyjny o przedawnieniu należności (zgodnie z art. 32aa pkt 1 lit. c ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W pozostałych trzech przypadkach WIOŚ uzyskał informacje o zdarzeniach wpływających na przebieg postępowania egzekucyjnego w okresie od 10 do 18 czerwca 2021 r., o których następnie poinformował organ egzekucyjny w terminie od 24 czerwca do 1 lipca 2021 r. Zawiadomienia o zmianie wysokości należności o których mowa w art. 32aa pkt 1 lit. a ww. ustawy zostały przekazane po upływie 6 dni⁸³ oraz 14 dni⁸⁴ od dokonanej przez komornika wpłaty części zaległości dłużników, a zawiadomienie o ustaniu przyczyny zawieszenia postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w art. 32aa pkt 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zostało przekazane po upływie 15 dni od dnia, w którym postanowienie o oddaleniu zarzutów zobowiązanej w sprawie egzekucji administracyjnej stało się prawomocne⁸⁵.

(akta kontroli str. 438-440, 498-528)

2.10. W okresie objętym kontrolą, w jednym przypadku⁸⁶ zobowiązany wniósł do WIOŚ za pośrednictwem organu egzekucyjnego zarzut w sprawie egzekucji administracyjnej, o którym mowa w art. 33 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Po uprawomocnieniu⁸⁷ się decyzji WIOŚ nakładającej karę pieniężną w kwocie 15 tys. zł, w Inspektoracie po upływie odpowiednio 1 dnia oraz 23 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa, wystawiono upomnienie⁸⁸ oraz tytuł wykonawczy⁸⁹. Organ egzekucyjny w marcu 2021 r. przekazał zarzut zobowiązanej a w maju 2021 r. zwrócił się do WIOŚ o możliwość dokonania zabezpieczenia należności w postaci zajęcia powstałej nadpłaty wynikającej ze złożonego zeznania podatkowego za 2020 r. W odpowiedzi Inspektor wydał 21 maja 2021 r. postanowienie⁹⁰ o oddaleniu zarzutów zobowiązanej oraz skierował 24 maja 2021 r. wniosek o zabezpieczenie należności⁹¹ na podstawie art. 35 § 2 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 529-544)

⁷⁹ Art. 7a dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1553, ze zm.) od 20 lutego 2021 r.

⁸⁰ 23 lutego 2021 r.

⁸¹ 12 marzec 2021 r.

⁸² 22 kwietnia 2021 r.

⁸³ Wpłata nastąpiła 18 czerwca 2021 r., a zawiadomienie przekazano 24 czerwca 2021 r.

⁸⁴ Wpłata nastąpiła 10 czerwca 2021 r., a zawiadomienie przekazano 24 czerwca 2021 r.

⁸⁵ 9 czerwca 2021 r. postanowienie zostało doręczone stronie, na które zobowiązana w terminie 7 dni nie złożyła zażalenia, a zawiadomienie przekazano 1 lipca 2021 r.

⁸⁶ Decyzja nr WP.7062.5.1.2020.AW z 6 marca 2020 r.

⁸⁷ Decyzja organu odwoławczego DKO/420/497d/20/kc z 22 grudnia 2020 r. utrzymująca w mocy decyzję wydaną w I instancji.

⁸⁸ Nr 1/2021 z 19 stycznia 2021 r.

⁸⁹ Nr 6/2021 z 10 lutego 2021 r.

⁹⁰ WP.3150.3.2021.KL z 21 maja 2021 r.

⁹¹ WP.3150.3.2021.KL z 24 maja 2021 r.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pracownicy Inspektoratu nie wystawiali tytułów wykonawczych niezwłocznie po uzyskaniu informacji o dacie odbioru upomnienia lub innym zdarzeniu określającym termin płatności zaległej kary pieniężnej. Opieszałość w podejmowaniu takich działań spowodowała, że 16 (47%) spośród 34 tytułów wykonawczych opisanych w pkt 2.5 wystąpienia pokontrolnego, wystawiono po upływie 90 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa. Jednocześnie w ramach badanej próby opisanej w pkt 2.1 wystąpienia pokontrolnego dwa tytuły wykonawcze zostały wystawione przed upływem tego terminu, jednak po upływie od 31 do 50 dni od daty upomnienia.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 24 kwietnia 2019 r. trzynastcie tytułów wykonawczych (nr 7/2018 z 14 maja 2018 r., nr 8/2018 z 15 maja 2018 r., nr 11/2018 z 10 grudnia 2018 r. nr 2/2019, nr 3/2019, nr 4/2019, nr 6/2019, nr 7/2019 z 12 kwietnia 2019 r. nr 10/2019, nr 11/2019 z 17 kwietnia 2019 r., nr 12/2019, nr 13/2019 z 19 kwietnia 2019 r., nr 14/2019 z 24 kwietnia 2019 r.) zostało wystawionych od 30 dni⁹² do 91 dni⁹³ od dnia, w którym wpłynęło do WIOŚ zwrotne potwierdzenie odbioru upomnienia. W konsekwencji tytuły te zostały wystawione odpowiednio po 116, 125, 118, 99⁹⁴, 92, 100, 107, 104⁹⁵, 93⁹⁶ dniach od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa.

Pozostałe trzy tytuły wykonawcze (nr 15/2019 oraz nr 16/2019 z 2 sierpnia 2019 r., nr 17/2019 z 28 sierpnia 2019 r.) zostały wystawione przez Wydział Prawny odpowiednio po 204, 186, 211 dniach od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa.

Ponadto dwa tytuły wykonawcze (nr 1/2020 z 17 stycznia 2020 r. oraz nr 10/2018 z 29 czerwca 2018 r.) zostały wystawione odpowiednio po 31 dniach⁹⁷ oraz po 50 dniach⁹⁸ od daty wystawienia upomnienia.

(akta kontroli str. 338-341)

W sprawie terminowości wystawiania tytułów wykonawczych Główna Księgowa wyjaśniła, że (...) *co do zasady tytuł wykonawczy może zostać wystawiony nie prędzej jak po spełnieniu zasady uprzedniego zagrożenia (tj. po siedmiu dniach od dnia doręczenia upomnienia), a potwierdzenie doręczenia upomnienia wpływa do jednostki po kilku/kilkunastu dniach od dnia doręczenia przesyłki zawierającej upomnienie (...), zatem tytuły wykonawcze były wystawiane na bieżąco przy uwzględnieniu innych niż windykacja obowiązków/zadań powierzonych WBF, które to inne obowiązki objęte są terminami zawitymi, w odróżnieniu od obowiązku wystawienia tytułu wykonawczego, gdzie termin na wystawienie tytułu wykonawczego to przedział otwarty, czyli nie prędzej i nie później niż. Należy zaznaczyć że, we wskazanym wyżej okresie w WBF zatrudnienie na stanowisku odpowiedzialnym m.in. za egzekucję należności pieniężnych kształtowało się następująco (...) Analizując stopień terminowości realizacji zadań należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na to, że w przypadku braku/ nieobecności pracownika realizowane były w pierwszej kolejności zadania terminowe (...) wystawienie tytułu wykonawczego nie jest determinowane datą, od której należność z tytułu kary pieniężnej przyjmuje przymiot zaległości. Innymi słowy, możliwość*

⁹² Zwrotne potwierdzenie odbioru upomnienia 14/2019 z 15 stycznia 2019 r. wpłynęło do WIOŚ 13 marca 2019 r., a tytuł wykonawczy nr 3/2019 wystawiono 15 maja 2019 r.

⁹³ Zwrotne potwierdzenie odbioru upomnienia 7/2018 z 11 stycznia 2018 r. wpłynęło do WIOŚ 13 lutego 2018 r., a tytuł wykonawczy nr 8/2018 wystawiono 12 kwietnia 2019 r.

⁹⁴ Trzy tytuły wykonawcze: nr 2/2019, nr 3/2019 i nr 4/2019.

⁹⁵ Dwa tytuły wykonawcze: nr 11/2019 i nr 14/2019.

⁹⁶ Dwa tytuły wykonawcze: nr 12/2019 i nr 13/2019.

⁹⁷ Upomnienie nr 56/2019 z 17 grudnia 2019 r.

⁹⁸ Upomnienie Nr 20/2018 z 10 maja 2018 r.

wystawienia tytułu wykonawczego wyznacza upomnienia. Zatem, tytuły wykonawcze zostały wystawiony po doręczeniu upomnienia przy uwzględnieniu okoliczność przytoczonych w odpowiedzi na pierwszą część pytania. Podsumowując, na termin wystawienia tytułów wykonawczych wpłynęła przede wszystkim fluktuacja kadry, czasowa niezdolność do pracy (zwolnienia lekarskie) oraz rotacja pracowników, którym powierzane były obowiązki w zakresie dochodzenia niewykonanych dobrowolnie należności z tytułu administracyjnych kar pieniężnych. W stosunku kar pieniężnych objętych tytułami wykonawczymi (...), nie można uznać, że podejmowane działania w celu przymusowego dochodzenia owych kar pieniężnych stanowią o nierzetelności, gdyż w stosunku do zobowiązanych zostały podjęte wszystkie przewidziane przepisami prawa procesowego czynności zmierzające do przymusowego wykonania orzeczonych kar pieniężnych. Jak również nie można mówić o uchybieniu terminu przy podejmowaniu którejkolwiek czynności zmierzającej do wszczęcia administracyjnego postępowania egzekucyjnego, gdyż przepisy prawa procesowego dla danych czynności przedegzekucyjnych nie wprowadzają terminów zawitych (a dla czynności ustalających sytuację faktyczną i majątkową zobowiązania brak jakiegokolwiek regulacji), tylko wprowadzają w przepisach wykonawczych do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji pojęcie terminu „niezwłocznie” w zakresie wystawienia upomnienia, czyli pojęcie terminu niedookreślonego i nieostrego, pozostawiając wierzycielowi luz decyzyjny, który należy oceniać w każdej sprawie indywidualnie, z uwzględnieniem innych obowiązków/zadań wykonywanych w danym czasie oraz fluktuacji kadry.

(akta kontroli str. 436-437)

Naczelnik Wydziału Prawnego wyjaśniła, że na terminy wystawienia i przekazania organowi egzekucyjnemu tytułów wykonawczych w 2019 r. bezpośredni wpływ miał brak zasobów kadrowych w nowo utworzonym Wydziale Prawnym (zatrudnienie pierwszych pracowników nastąpiło od 1 czerwca 2019 r.).

(akta kontroli str. 438-440)

2. Pracownicy Wydziału Inspekcji nie przekazali do WBF pięciu decyzji własnych lub decyzji GIOŚ niezwłocznie po dniu, w którym decyzje wymierzające kary pieniężne stały się ostateczne. Zgodnie z zapisami Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w WIOŚ stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzeń Inspektora opisanych w pkt 1.2 wystąpienia pokontrolnego, pracownicy Wydziału Inspekcji zobowiązani byli do przekazania do WBF egzemplarza decyzji nakładającej karę pieniężną niezwłocznie po dniu jej ostateczności (uprawomocnienia).

W dwóch⁹⁹ przypadkach decyzje GIOŚ stwierdzające ostateczność decyzji WIOŚ wpłynęły do Inspektoratu 21 marca 2018 r. oraz 30 sierpnia 2018 r., a zostały przekazane do WBF 25 maja 2018 r. oraz 11 października 2018 r. Trzy decyzje¹⁰⁰, od których strony nie wniosły odwołań stały się ostateczne odpowiednio 4 stycznia 2018 r., 6 lutego 2019 r. oraz 21 marca 2019 r., a zostały one przekazane do WBF odpowiednio 22 lutego 2018 r., 19 marca 2019 r. oraz 9 kwietnia 2019 r.

(akta kontroli str. 338-341, 343)

W sprawie nieterminowego przekazywania ostatecznych decyzji nakładających administracyjne kary pieniężne do WBF Inspektor wyjaśnił, że (...) opóźnienia w przekazaniu spowodowane było głównie obciążeniem obowiązkami nałożonymi na inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska, przy jednocześnie małej liczbie inspektorów (15 inspektorów włącznie z Naczelnikiem – stan na 31 grudnia 2018 r.) wykonujących zadania z zakresu ochrony środowiska oraz brakami kadrowymi.

⁹⁹ Decyzje WIOŚ nr WI.7062.2.172.201.LG oraz nr WI.7062.2.132.2018.EL.

¹⁰⁰ WI.7062.2.193.2017.ZK, WI.7062.2.215.2018.ZK oraz WI.7062.14.1.2018.DN.

W wyniku organizowanych naborów w 2018 r. przeprowadzono 10 naborów, z czego zatrudniono 2 pracowników (...), natomiast w 2019 r. przeprowadzono 22 nabory oferując łącznie 77 propozycji zatrudnienia, z czego zatrudniono 25 pracowników. Liczba inspektorów realizujących zadania Inspekcji Ochrony Środowiska, zmniejszała się również w wyniku przejścia na emeryturę doświadczonych (wieloletnich) pracowników inspekcji, w związku z czym wzrastało obciążenie pracą pozostałych inspektorów. Ponadto należy podkreślić, że reforma Inspekcji Ochrony Środowiska spowodowana w dużej mierze sytuacją w kraju – problemy z gospodarką odpadami (porzucane odpady i pożary odpadów) doprowadziła do zmiany struktury funkcjonowania IOS na szczeblu wojewódzkim poprzez rozszerzenie zakresu działań kontrolnych, zmianę struktury organizacyjnej Inspektoratu oraz doprowadziła do wzmocnienia kadrowego Inspekcji, które miało na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom głównie na rynku odpadów a także wzmoczenie walki z „szarą strefą”. W wyniku reformy, Inspektorat w Opolu przekazał do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie 31 etatów oraz związane z nimi stanowiska pracy i wyposażenie, łącznie z częścią obiektu. Pozyskał natomiast 32 etaty bez żadnych środków na zorganizowanie stanowisk pracy oraz pomieszczeń, w których tę pracę można by było wykonywać. W tej sytuacji, przy konieczności zatrudnienia nowych osób, reorganizacji Inspektoratu, pozyskania nowych pomieszczeń, przenoszenia ludzi i dokumentacji, organizacji nowych stanowisk pracy, mogła zaistnieć sytuacja związana z niedopilnowaniem a tym samym niedotrzymaniem terminu przekazania decyzji, które stały się ostateczne. Opisane wyżej wyjaśnienia uzasadniają trudną sytuację w tym czasie, gdzie zbiegły się zarówno reforma Inspekcji Ochrony Środowiska, jak i potrzeba przygotowania stanowisk pracy dla inspektorów, co wiąże się z dużym obciążeniem inspektorów pracą. W celu całkowitego wyeliminowania nieprawidłowości, zostały wprowadzone działania organizacyjne i dyscyplinujące, mające na celu terminową realizację zadań i obiegu dokumentacji.

(akta kontroli str. 349-350, 355-356)

3. Pracownicy Wydziału Prawnego w dwóch przypadkach opisanych w pkt 2.9 wystąpienia pokontrolnego poinformowali organy egzekucyjne o zdarzeniach wpływających na przebieg postępowania egzekucyjnego po upływie 14 oraz 15 dni, od ich wystąpienia. Przejawem rzetelnego działania w tym zakresie jest przekazywanie takich informacji przed upływem 7 dni, bowiem zgodnie z art. 32aa ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, wierzyciel niezwłocznie zawiadamia organ egzekucyjny m.in. o zmianie wysokości należności pieniężnej objętej tytułem wykonawczym lub zdarzeniach powodujących zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego lub ustanie przyczyny zawieszenia takiego postępowania.

Naczelnik Wydziału Prawnego wyjaśniła, że na terminy informowania organów o zdarzeniach wpływających na przebieg postępowania egzekucyjnego w ww. sprawach wpływ miało duże obciążenie bieżącymi obowiązkami pracowników Wydziału Prawnego spowodowane dużą ilością wszczętych i kontynuowanych postępowań administracyjnych, egzekucyjnych oraz karnych.

(akta kontroli str. 438-440, 498-528)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanej jednostce działania informacyjne oraz dyscyplinujące, poprzedzające wszczęcie postępowania egzekucyjnego były podejmowane prawidłowo. Prowadzono ewidencję działań informacyjnych, a prawie wszystkie (98%) upomnienia zostały wystawione w terminie do 70 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa. Jedynie w dwóch przypadkach przekroczono ten termin, co jednak spowodowane było przyczynami niezależnymi od WIOŚ, tj. prowadzeniem

postępowania odwoławczego przez GIOŚ. Tytuły wykonawcze nie były wystawiane na bieżąco, tj. co drugi (47%) tytuł objęty badaniem kontrolnym został wystawiony po upływie 90 dni od dnia, gdy kara pieniężna stała się zaległa. Ponadto stwierdzona opieszałość w przekazywaniu decyzji własnych lub GIOŚ uniemożliwiła niezwłoczne podejmowanie działań informujących lub dyscyplinujących przez WBF. Nie stwierdzono przypadków wystawienia tytułu wykonawczego bez uprzedniego wystania upomnienia. Skierowanie pracowników na pracę w trybie zdalnym nie miało negatywnego wpływu na terminową realizację zadań w zakresie obsługi kar pieniężnych. Realizowano obowiązek współpracy z organami egzekucyjnymi, przy czym przekazywanie informacji w dwóch spośród czterech zbadanych przypadkach nie następowało bez zbędnej zwłoki. Prawidłowo prowadzono postępowanie w związku z wniesionym przez zobowiązanego zarzutem w sprawie egzekucji administracyjnej.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań zapewniających przekazywanie odwołań od decyzji wymierzających administracyjne kary pieniężne w terminie do siedmiu dni od daty otrzymania przez Inspektorat odwołania.
2. Podjęcie działań zapewniających niezwłoczne przekazywanie do Wydziału Budżetu i Finansów ostatecznych decyzji nakładających karę pieniężną.
3. Kontynuowanie działań zmierzających do skrócenia czasu wystawiania tytułów wykonawczych po uzyskaniu informacji o dacie odbioru upomnienia lub innym zdarzeniu określającym termin płatności zaległej kary pieniężnej.
4. Podjęcie działań zapewniających niezwłoczne przekazywanie organom egzekucyjnym informacji wpływających na przebieg postępowania egzekucyjnego w administracji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

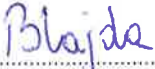
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 11 sierpnia 2021 r.

Kontroler
Marcin Błajda
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

DYREKTOR
.....
Delegatura NIK w Opolu
podpis
Iwona Zyman